Իսթանպօլ իչին սէնէվի գըյմէթի 8 մէճիտ.
6 այլըգ 4 »
3 այլըգ 2 »

Թաշրալար իչին բօսթա խարճըթը պիրլէ օլարագ, Սէնէվի գըյ. 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 21/2 »

Գըլտէն Նիւսխէ միզ սաթըլըր էքի էսկի բարալըգ գայիմէ յէ:

Մանզումէի Էֆքեար

١٢٩٤ ԹԸՇՐԻՆԻ ԷՎՎԷԼ ٢٠ ՃՈՒՄԱԱ

ՄԻՒՆԱՑԻՒ ԵՐՋԻՒԵԱՍ

١٢٩٥ ԶԻԼԳԱՏԷ ٦

Նօ. 3886

1878 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 20 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը 1 ... 3, 2 ... 3իւնճիւ վէ ... փալար ... սըրասըն ... եան ... Մէքթուպ վէ սարէրէ, Գալաթատա Բէնսէնալըն բասգ... փագը Նօ. 41 Խրսէ խանընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան իմինէ իրսալ խըլընմըլը տըր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱՃԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վիյէննա, 30 Հօկտ.

Հիւքիւմէթին եէնիտէն 25 միլեօն ֆիօրինլիք Թախսիսաթը ֆէվգէլատէ տալէպ օլան գանուն լայիհասընը միւզաքէրէ էյլէտիյի սըրատա, պիւտճէ գօմիսիօնու իշպու լայիհանըն չիմտիլիք միւզաքէրէ օլունմամասը, վէ Պէրլին մուահէտէսինին հէման գօմիսիօնա թէսլիմի օլունմասընը հիւքիւմէթտէն թալէպ գըլընմասը զըմնընտա վուգու պուլան պիր թէքլիֆի գապուլ էյլէմիշ: Մալիէ Նազըրը, հէյէթը մէպուսէյէ էյզահաթ իթա իթմէք հագգընը գօմ? Անտրասինին մուհաֆազա իթտիկինի պէեան վէ օրտաւնուն նամուսու, վէ սլաչլանըլան իչին պաշա չըգարըլմասը լազըմ օլտուղունու իֆատէ էյլէտիքտէն սօնրա, տահա զիեատէ գարըշըգլըգլար վուգուինի մէն զըմնընտա Պօսնա վէ Հէրսէքին իշղալը լազըմ օլտուղունու, վէ հիւքիւմէթին, Անտրասինի իհագը հագգընտա պիր գանօն լայիհասը արզ իտէճէկինի, վէ Պէրլին մուահէտէսինին սայիր մատտէլէրինի միւզաքէրէյէ հէյէթը մէպուսանըն հագգ ու սէլահիյէթի օլտուղունու իլավէթէն պէյան իթմիշ տիր:

Բէշթէ, 30 Հօկտ.

Նիհայեթ սոլ թարաֆ մէպուսլարը, հէյէթը վիւքէլանըն թահթը մուհաքէմէյէ ալընմասընը թէքլիֆ իթմիշլէր:

Լօնտրա, 31 Հօկտ.

Թէյմիս խուլասիլինէ կէօրէ, վիւքէլա մէճլիսի տիւնքի իճթիմաընտէ Գապուլ էմիրինէ պիր իւլթիմաթօմ կէօնտէրմէյէ, վէ Պէրլին մուահէտէսինին նօգթայը նըզարընա իճրասընը թալէպ իթմէյէ գարար վիրմիշ տիր:

Վիյէննա, 31 Հօկտ.

Վիւքէլանըն իսթիֆասը գապուլ օլունմաւ: Գրալ հազրէթլէրի եէնի պիր գապինէթօ թէշքիլի իչին Մ. Զամըսքի իլէ Թրիգուրիյի նէզտինէ ճէլպ էյլէմի:

Պէլկրատ, 31 Հօկտ.

Բրէնս Միլանըն, Պուլղարիսթանըն բրէնսի նասպ օլունմասը միւհթէմէլ տիր:

Լօնտրա, 31 Հօկտ.

Մօրնինկ Բօսթ ղազէթասը, չէհիր էմինի լօրտ թարաֆընտան վիրիլէճէք զիեաֆէթտէ լօրտ Պիգօնսֆիլտին, միւսթագպէլ հագգընտա թէէմինալըշ պէեանաթտա պուլունաճաղընը զանն իտիյօր:

Բարիս 31 Հօկտ.

Մէճլիսի աեան պու կիւն իճթիմա իթտի, բազար իրթէսի կիւնիւ թէքրար թէճէմմիւ իտէճէք տիր:

ԱՃԱՆՍ ՌԷՕՅԹԸՐ

Լօնտրա, 31 Հօկտ.

Մէճլիսի վիւքէլա, տիւնքի իճթիմաընտէ, Աֆղանիսթան էմիրինէ պիր իւլթիմաթօմ իրսալինէ գարար վիրմի: Պունտան մաատա, հէյէթը վիւքէլանըն, մէմալիքի շահանէ ահվալը հագգընտա հագգընտա օլան միւչքիլաթ իլէ մէշղուլ օլտուղու վէ Պէրլին մուահէտէսինէ հարֆը հարֆինա րիայէթ իթմէլէրինի, սլէհ... օլան տէվլէթլէրտէն թալէպ իթմէյէ գարար վիրտիյի թէէյյիւն օլունուեօր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Տէրսաատէթ ճիվարը իսթինքեամաթընըն թամիր ու իգմալինէ միւպաշերէթ օլունմուշ օլտուղունտան, պազի Օսման բաշա հազրէթլէրի հէր կիւն օ թարաֆա ազիմէթ էյլէէրէք, իշ պու իսթինքեամաթը նազարը մուայենէյէն կէչիրմէքտէ պուլունուեօր: Իշ պու իսթինքեամաթա վազ օլունմագ իգթիզա իտէն պազը թօփլար տախի կէօնտէրիլմէքտէ պուլունմուշ տուր:

—Տիւն սէֆարէթ պաշ թէրճէմանլարը սատրազամ հազրէթլէրի իլէ Պապը Ալիտէ միւլագաթ իտէրէք, սէֆիրլէրի թարաֆընտան մէմուր օլտուգլարը խուսուսու թէպլիղ էյլէմիշլէր տիր:

—Ֆիլիպէտէն վիրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ռումէլիյի Շարգի միւլթէլիթ գօմիսիօնու կէչէն չարշէնպէ կիւնիւ պիրինճի տէֆա օլարագ իճթիմա էյլէմիշ, վէ Պուլղարլար տախի Ռումէլիյի Շարգինին Պուլղարիսթանա իլհագընը միւսթէտի պիր չօգ լայիհալը արզուհալը գօմիսիօնու մէզքիւրէ իթա էյլէմիշլէր տիր:

— Ինկիլթէրրանըն Կէլիպօլու ֆիլօսու գօնթր ամիրալը սըր Գրօմվէլ, պիր միւտտէթտէն պէրի Էրտէքտէ ամիրալ Հօրնպի նէզտինտէ պուլունտուղու հալտէ կէչէն չարշէնպէ կիւնիւ Կէլիպօլուեա ազիմէթ իթմիշ տիր:

—Գանտիա նամ վափօրու հիւմայուն պիր էքի պաթարեա թօբու վէ թօբճուլար իլէ պէրապէր համիլէն վէ Սէլանիքէ միւթէվէճճիհէն տիւն Տէրսաատէտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր:

Թալեա նամ վափօրու հիւմայուն տախի Տէրսաատէթէ ավտէթ էյլէմիշ օլտուղունտան, օնա տա ասաքիր թահմիլ օլունմագա պաշլանմըշ տըր:

—Կէչէն կիւն եազըլտըղըմըզ վէճհ իլէ, Սէլանիք վիլաէթի Պուլղարլարընըն լայիհասը, կէչէն բազար կիւնիւ տիւէլի մուազզամա սէֆարէթլէրինէ իթա օլունմուշ տուր: Պուլղարլար իշ պու լայիհատա, Սէլանիք վիլաէթինին միւթէլա Ռումէլիյի Շարգիյէ իլհագընը թալէպ իթմէքտէօլար իսէ տէ, Սէլանիք Պուլղարլարընըն հալի թէհամմիւլ օլունմագ պիր տէրէճէյէ վարմըշ օլտուղունու պէեան իթտիքտէն սօնրա, հալլէրինի իսլահ իթմէլէրինի, վէ չէքտիքլէրի մէշագգաթա նիհայեթ վիրմէլէրինի տիւէլի մուազզամատան րիճա իթմէքտէ տիրլէր:

Իշ պու լայիհա, անսըզ Սէլանիքլի օլուպ Տէրսաատէթտէ մուգիմ պուլունան Պուլղար միւթէէպէրանընտան պիր խայլի քիշանըն իմզալարընը հավի տիր:

Ինկիլթէրրա սէֆիրի սըր Լաեարտ իշ պու լայիհանըն իթա իտէն Պուլղարլարը գապուլ իթտիյի սըրատա պու լայիհանըն հիւքիւմէթինէ թէպլիղ իլէ իգթիֆա իտիպ իլթիզամ իթմէեէճէյինի, վէ Ռուսիալըլարըն իսթիլասընտան պէրու Պուլղարլարըն մուզայիգի ինսանիէթ հարաքեաթը սէպէպի իլէ պիլմին մուհաթալէթինի ղայպ իթմիշ օլտուղլարընը պէեան էյլէմիշ տիր:

Ֆրանսա սէֆիրինէ կէլինճէ, միւշարի իլէյհ Պուլղար մէպուսլարընը, սէֆարէթ թէրճիւմանլարընտան պիրինէ գապուլ իթտիրմիշ տիր: (Ժուր տիւ Բօսֆօր)

—Մալիէ խազինէսինին 300,000 լիրալըգ պիր իսթիգրազ միւզաքէրէսինտէ պուլունտուղունու, վէ պունա Անատօլու ագնամ րուսումու գարշըլըգ կէօսթէրիլմէքտէ օլտուղունու, վէ իսթիգրազը մէզքիւրուն Գալաթա պանքէրլէրինտէն աքտ օլունաճաղընը Մէսսէնճէր եազըեօր:

—Թրաքի ղազէթասընըն Գըրգ-Քիլիսէտէն ալտըղը պիր մէքթուպտա, ժէնէրալ Թօթլէպէնին բազար կիւնիւ օրատա կէլմիկի, վէ Ռուսիա ասքէրի թարաֆընտան սրալար թախլիէ օլունտուղու հալտէ, էհալիյի Խրիսթիանէյէ իսթիգամաթ խլըփ իլէ, հիճրէթ իտէճէքլէրի ճիհէթլէ, ժէնէրալ թարաֆընտան մէրգումլարա հիճրէթ իթմէմէլէրի թավսիէ գըլընտըղը, վէ լաքին հալի պու նասիհաթլարը գապուլ իթմէտիքլէրի պէեան օլունուեօր:

—Պուլղարիսթան բրէնսլինին ինթիխապը զէմանը եագլաշմըշ օլտուղունտան, բրէնսլիկէ լաեըգ պիր զաթըն ինթիխապը իչին Թըրնովատա պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլունմուշ տուր: Պազը կէնճ Պուլղարլար, Սըրպիսթան պէկլէր բրէնս Միլանըն Պուլղարիսթան բրէնսլիկինէ ինթիխաբը խուսուսունու պէեան իթմիշլէր իսէ տէ, Ռուսիա իլէ Ավուսթրիա տէվլէթլէրինին պունու գապուլ իթմէեէճէքլէրի տէրմիան օլունտուղունտան, պունտան սարֆը նազար գըլընմըշ տըր: Գարատաղ պէյի բրէնս Նիգօլանըն ինթիխաբը տախի, պու սէպէպ իւզէրինէ միւնասիպ կէօրիւլմէմիշ տիր: Մէմլէքէթէյն միւտիրանընտան Մ. Գրաթիանօ իլէ տէվլէթի Ալիէնին Վիեննա սէֆիրի սապըգ Ալէգօ բաշա վէ բրէնս Պիպէսգօ իսէ, պու մէմուրիեէթէ լաեըգ կէօրիւլմէմիշլէր տիր: Բրէնս Վաթէնպէրկ տախի կէնճ օլմագ միւնասէպէթիլէ, գապուլ օլունմամըշ տըր: Նիհայեթ բօլիթիգատա մէհարէթ վէ լիեագաթը օլմագ միւնասէպէթիյլէ, ժէնէրալ Իկնաթիեֆի ինթիխապա գարար վիրիլմիշ տիր:

(Վիզանթիս)

—Պապը Ալի իլէ Ավուսթրիա գապինէթօսու արասընտա, Պօսնա վէ Հէրսէքի մէսէլէսի իչին, եէնիտէն պիր միւզաքէրէյէ կիրիշիլմիշ, վէ մէզքիւր գըթ'ալարտան պիր մըգտարընըն քիւլլիեէն Ավուսթրիաեա թէրքիլէ, սայիր գըսըմլար իչին պիր չարէյի թէսվիյէ արանըլմագ զըմնընտա պիր սուրէթի թէրաքքի եօլունա կիրիլմէք իսթէնիլտիկի տիւնքի Պէյօղլունտա վէ Իսթանպօլտա շայի օլմուշ իսէ տէ, Վագըը թագթիքաթը պու խապէրին ասլ ու էսասը օլմատըղընը պէեան էյլէմիշ:

—Ճէրրայիմ վագայլարընա մէպնի, հագգլարընտա տիվանը հարպտան, միւթէհէյիփ տէրճէլէրօգ ճէզալար հիւքմ օլունտուղու, րեսմի իլաննամէ իլէ պէեան օլունան էշխասըն գըլէաստան վէ նէֆի իտիլմէրինէ հիւքմ օլունմըշլար, թախսիս գըլընան վափօր իլէ չարշէնպէ կիւնիւ Իզմիրէ վէ Մէնֆալարընա իզամ օլունմըշլար, վէ բէշքէլէթէ բալաթ իլէ թախլիէյի սէպիլէրինէ հիւքմ իտիլէնլէր տախի տիւնքի կիւն, միւգթէզայի հիւքմ իճրա օլունմագ իւզրէ, Պապը զապթիէյէ ճէլպ իտիլմիշլէր տիր:

—Պոլսէյիր գօմանտանը Հաճի Բաշա բաշա հազրէթլէրի, մահէլլի մէմուրիէթէթինէ միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

—Պապը սէրասքէրի թարաֆընտան Գօսօվա օրտուսու ահալիսընտա էվվէլքի կիւն իքի միւքէմմէլ սէյյար խաստախանէ իրսալ օլունմուշ տուր:

—Մուգատտէմա Իթալիա տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆիրի օլուպ, մուախխարըն խարիճիէ նէզարէթինէ նասպ վէ թային իտիլմիշ, վէ Պէրլին գօնկրէսինտէն ավտէթ իթտիքտէն սօնրա, իսթիֆասընը վիրմիշ օլան գօնթ Գօրթինին թէքրար Տէրսաատէթ սէֆարէթինէ թայինի օլունաճաղը մէրվի տիր:

—Թաթար-Բազարճըգընտան Թըրաքիէ եազըլան պիր մէքթուպտա, շու աթիտէքի խապէրլէր օգունմուշ տուր. —«Հալքա ագըլ ագըլ մուհաճիրլէր կէլմէքտէ տիրլէր: Ֆիլիպէ տախի Թաթար-Բազարճըգը միւհաճիրլէր իլէ չիմտիտէն տոլմուշ տուր: Շու հալտէ ինսան քէնտուսի օրթա ... գանն լէթմէքտէ տիր: Էվվէլքի կիւն Ֆիլիպէտէն ավտէթիմտէ, տէրէնէլէրինտէ գատընլար վէ չօլուգ չօճուգլար, վէ էճհա վէ աղնամ վէ հայվանաթը սայիրլէ մէվճուտ օլան պիր սըրա արապալարը ... Թաթար-Բազարճըգը հիւքիւմէթը, պու մուհաճիրլէրի, թէքրար օլունմագ օլան խա... յլէրինէ իսքեան իթմիշ տիր:

«Պու սըրատա Ֆինա պիր Թէլեամէ սէպէպիէթ վիրէն մասատ, պու մուհաճիրլէրին Քազէրխի, Ֆիմթօգա Ճիվարլարընըն վէ մահալը սայիրէսինին Ռուսլարը օլմասը տըր: Պունլարըն րիճաթլէրինէ պագըլըր իսէ, թէքմիլ գասապալար վէ քէօյլէր, քէօյլէրինէ թէրք օլունմուշլար տըր:»

—Ռուսիա հիւքիւմէթի, Վիտին, Սօֆիա, Եանպօլա, Շումնա, Փօսնա-Սէրայ, Սէլանիք, Վարնա, Սինօպ, Էրզրում, Վան, վէ Խոհէնտէրէի գօնսօլօսլուգլարընա մէմուր օլաճագ զէվաթը, պու քէրրէ նասպ ու թային էյլէմիշ տիր:

—Ասքէրի գապթանէնին նէֆէրաթընտան թա իւչ սէնէ օլան սիւլէյմանլարտան օլաճագլարընա գատար, մահլիէլէրի արթըրըլմըշ տըր: Նէօյլէ քի չիմտիյէ սէքիզ այտա իւչ էյլիք ղըրուշ մահլիյէ ալան գապթանէ նէֆէրի, պունտան պէօյլէ իւչ էյլիք ղըրուշ ալաճագ լարըր, օն պաշըլարըն, չավուշլարըն վէ գապթէլէրին մահլիյէլէրի տախի օ նիսպէթտէ արթըրըլմըշ տըր:

—Մաքէտօնիանըն ճիհէթը շիմալիէսինէ հէր կիւն քիւլլիէթլի Օսմանլը ասքէրի սէվգ օլունուեօր: Օրատա իճթիմա իտէճէք օլան պիր ֆըրգա օրտուեա, Ազօբիա օրտու մէրքէզի իթթիխազ գըլընաճագ տըր: Բրիսթինատա ասքէր ճէմինէ տէվամ օլունուեօր: Սէլանիք գօմանտանը, շէհըր մէզքիւրէ չըգան սօն գաֆիլէտէն իսթիֆատէ իտէրէք Բէբլս իլէ Մէլէնիգօեա պիր թապուր, վէ Սէթօս չանա ալեյ պիր թապուր ասքէր իզամ էյլէմիշ իսէ տէ, ասաքիրի մէրգումէ, Մաքէտօնեա էհալիսինէ օլունան մէզալիմէ վէ վուգու պուլան գարըշըգլըգլարա նիհայէթ վիրմէյէ քեաֆի տէյիլ տիր: Շունու տա նազարը տիգգաթտան չըգարըլմամալը քի Ռուս օրտուսու Բօսօր պալգանլարը հէչ մէկէ հայըր պուլունմագտա, վէ Թասավվուր էյլէտիյի միւհամմէյէյի հագգիլէ չըգարմագ իչին անճագ պիր պէհանէ պէքլէմէքտէ տիր: Խոմի գարըշըգլըգլարըն էօնիւնիւ ալմասա էչէտտի լիւզում վար տըր, եօգսա Ռուսիալըլար արասըղլարը պէհանէյի պուլմուշ օլուրլար: (Ֆօր)

—Մէրվայէ պիր մըգտար Ռուսիա ասքէրի իգամէթ իտէճէյի Ալ-Աթէֆանտա ազմ իթմէսինին, Պէրլին մուահէտէսինէ թամամ օլունան պագը պէնտլէրինէ իհտա իթմէմէք չարթըլէ Աֆղանիսթանը իսթիլա իտիպ Գանտահարտա պիր ասքէրի թայինինի, Ռուսիա հիւքիւմէթի Ինկիլթէրրա տէվլէթինէ թէքլիֆ իթմիշ օլտուղու Լօնտրատա շայի օլմուշ իմիշ:

Ռիվայէթէ կէօրէ, պու թէքլիֆ Ինկիլթէրրա թարաֆընտան րէտտ օլունմուշ տուր:

—Պիթօլիատան (Մանասթըր) եազըլըլեարընա կէօրէ, Սօֆիատա պուլունան Պուլղար գօմիթէլէրի, Մաքէտօնիա իւզէրինէ հիւճում իթմէք իչին հազըրլըգ կէօրիւեօրլար իմիշ: Մէզքիւր գօմիթէլէր կէօնիւլլիւ թաքըմլար իթմէքտէ օլուպ, Ռուսիալըլար, Մաքէտօնիատա պիր Պուլղար մէշլէքի չըգարմագ, վէ Պուլղարիսթան հուտուտունու, Բօսօր պալգանլարը էօտէսինէ թարաֆլարընա գատար թէմտիտ իչին Պուլղարլարը մուավէնէթ իտէճէքլէր իմիշ: Պիթօլիատա էյլէ գանն օլունուեօր քի Թասավվուր օլունան միւհաճէմէ պաշլար իսէ, պիր պիւյիւք գարըշըգլըգ չըգարաճագ, Ռուս օրտուսուտա, Մաքէտօնիանըն ճիհէթը շիմալիեէսինի իշղալ իչին պէհանէ պուլմուշ օլաճագ տըր: Թէսալիա մէզգէրը եօլլարը, Պիթօլիա նահիէսինին ճիհէթը ճէնուպիեյլէ ... իթմէքտէ օլան պու չէթէլէրինին ալայթինի պիր գաթ տահա արթըրըր, սունունը կէչէնտէ պիր պէօլիւք ասքէրի ... իւզէրինէ հիւճում ալթը, նէֆէրլէրտէն պիր գըսըմը ... պունլարա պու գըլան ասքէրի գօմանտանըն ... պէրապէր էսիր թութմուշ վէ սիլահլարընը էլլէրինտէն ալըրագ ... վիրմիշլէր տիր:

ԻԼԱՆ

ՖԷՆԻՔՍ ՆԱՄ ԹԷՐՃԻ ՍԱՂԱՋԱԱԸ

Պէյօղլունտա Ճատտէյի քէպիրտէ 477 նումէրօ իլէ մուրագգամ մէզքիւր մագազանըն խարիճի թարաֆընտան քէնտի հիւրմէթլու միւշթէրիլէրինէ իլան խիտիրօքի, սիփարիշլէրինը տահա զիեատէ ուեգուն վէճհ իւզրէ իճրա իթմէք իչին, Բարիստէ պիր չօգ ուսթալար միւթէեիյր թէրզի մագազալարընտա իշլէմիշ էհլի վուգուֆ պիր մագասատար ճէլպ էյլէմիշ տիր:

—Պէրլինտէն պա Թէլէկրաֆ Աթան. տարտ գազէթասընա խպար օլունտուղունա կէօրէ, գօնթ Շուվալօֆուն պիրտէն պիրէ Լիվատիաեա ազիմէթի էհէմմիեէթի ազիմէյի հայիզ աստ ու իթիպար օլունմազտա տըր ։

Գօնթը միւշարիլէյհ, բրէնս Կօրչագօֆուն Շարգտագի բոլիթիգասընը թաճսին իթմէմէքտէ օլտուղունտան, հիւքիւմէթ իչլէրինտէն չէքիլմէք Փիքրինտէ խրար էյլէմէքլէ, Ցար մազամընտա գալմասընը քէնտիսինէ թավսիեէ էթմէք իւզրէ, միւմայիլէյհի Լիվատիաեա տավէթ իթմիշ իտէ, միւմայիլէյհ Փիքրինտէ սէպաթ իտէճէկինտէն, իմբէրաթօրուն եա անը վէ եախոտ Կօրչագօֆու ինթիխապ իթմէսի լազըմ կէլէճէյի զաննն օլունմագտա տըր ։

—Ֆէրիգ Պէյքըր բաշա հազրէթլէրինին Զաթալճա խութինքեամաթընը մուսաեէնէ իլէ, իքմալինէ լիւզում կէօրտիւկիւնտէն, գէրգ պին գատար ասաքիրի Շահանէնին մէզքիւր խութինքեամաթը իթմամ վէ իքմալ էյլէմէլէրի իչին իրատէյի սէնիյէ շէրէֆսատըր օլտուղունու, Աժանս Հավաս Թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն օկմագ իւզրէ, եազմըշ իտիք ։

Վագըթտա օգունտուղունա կէօրէ, պու խուսուս իչին միւշարիլէյհ Պէյքըր բաշա վէ Հիւսնի վէ Նէճիպ բաշալար հազարաթ. Թըլյա զէվաթը սայիրէտէն միւրէքքէպ Պաալը սէրասքէրիտէ պիր գօմիսիօն Թէշէքքիւլ իթմիշ, վէ տիւնքի կիւն սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի նէզտինտէ միւզաքէրէ իթմիշլէր տիր ։

—Մաճառ բաշա հազրէթլէրինին իքի կիւն էտիրնէտէ գալտըգտան սօնրա ազիմէթ, վէ Ցիմէթօզա իլէ Տէտէ Աղաճ արասընտա քէային Գարէ նամ մահէլլէ մուվասըլէթ էյլէտիքլէրի, վէ օրալարտա տախի Թէէմնի էդհան վէ իհատէյի ասայիշ խուսուսլարընա սայ վէ ղայրէթ իթմէքտէ օլտուղլարը, իրսալ էյլէտիքլէրի պիր զըթա Թէլէկրաֆնամէտէն անլաշըլմըշ տըր ։

—Քէօբրիւ պաշընտա խալգը իղաճ իտէն արալա վէ քիւֆէլէր իլէ Աճէմ վէ Արնավուտ Թայլաճըլարընա պիրէր հուտուտ Թայեին օլունարագ, քէօբրիւ պաշընտան հարէքէթ իտէն արապալարըն Եէնի ճամի իչինտէն, վէ կիտիսի կէլէն արապալարըն Թրամվայ եօլունտան կէլմէլէրի, վէ Թրամվայ խաթթընըն եօթէ Թարաֆընտա տուրմալարը, գօմիսէր վասըթասըյլա քէնտիլէրինէ Թէնպիհ խըլընմըշտըր ։

—Բումէլիյի Շարգիյէ տայիր Պանգը Օսմանինին լայիհասը էհալէթի մէզքիւրէտէ խարէյի մալիեյի մէզքիւր պանգաեա Թէսլիմ էյլէճէկլէկինտէն, Թաստիգ օլունմագ, խարէյի մալիեէնին նէզարէթի գօմիսիօն եէտինտէ գալաճաղը մէրվի տիր ։

—Պանգը Օսմանի միւտիրլէրինտէն Մ. Տըվօնուն մասամասը, Էվվէլքի աղշամ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան, ճէնազէ ալայը տիւնքի կիւն իճրա օլունտուղու ճիհէթլէ, պանգը մէզքիւր տիւն աչըլմամըշ տըր ։

—Էտիրնէ վալի մուավինի օլան Ֆասօ էֆէնտի պու քիւրէ Տէրսաանէթէ կէլմիշ տիր ։

—Բուսիա սէֆարէթինին պիրինճի քեաթիպի Մ. Ալէքսանտր Վասիլի, Ֆրանսա վէ Իսփանեաեա կիթմէք իւզրէ, տէօրթ մահ միւտտէթ իչին մէզուն կէթմիշ, վէ մէզքիւր սէֆարէթին աթաշէլէրինտէն Մ. Բիէր Մագսիմօֆ իւչիւնճիւ Թէրճիման Թայեին օլունմուշ տուր ։

—Բում քաթօլիքլէրի Տէրսաանէթէ տավէթ իչին Պէնէր քաթրիգխանէսինտէն իրսալ գըլընան իւչ զաթ սալը կիւնիւ Սէլանիքէ պիլ վիսուլ, իւչիւնճիւ Եօվակիմ էֆէնտիյէ, Բում քաթրիգլիկինէ ինթիխապընա տայիր օլան էվրագը Թէսլիմ էյլէմիշլէր տիր ։ Միւշարիլէյհ իշպու հէյէթէ իլէ պիրլիքտէ բազար վէ եա բազար իրթէսի կիւնիւ Տէրսաանէթէ միւթէվէճճիհէն Սէլանիքտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր ։

—Իւնան սէֆիրի վէ իթալիա մասլահաթկիւզարը Պօղազ իչինտէն Պէյօղլունա նագլ էյլէմիշ օլտուգլարը միսաֆիր տիկէր սուֆէրա տախի կէլմէք իւզրէ պուլունուեօրլար ։

—Բուսիանըն աճէլէթէն ագտինէ միւհթաճ պուլունտուղու 50 միլեօն լիրալըգ իսթիգրազ իչին Բուսիանըն Բարիս սէֆարէթինտէ Բուսիա մալիեէ նազըրը միւսիւ Կրիգ վէ սայիր զէվաթ մէճլիս ագտ իթմիշլէր տիր ։ Բօշիլտ պանգասը, պու իսթիգրազը Թաահհիւտ մէյտան կէօրիւնիւեօր իսէ տէ, Ցարըն, Թէպաասընա պիր գանունը էսասի իհսան իթմէսինի շարթ կէօսթէրիեօր իմիշ. չիւնքի, միւմայիլէյհ պու շարթ հասըլ օլմատըքճա, իսթիգրազըն սուրէթը քեաֆիլէտէ Թէէմին իտիլէ պիլէճէկինի զանն իթմէեօր իմիշ ։

—Գօնթ Շուվալօֆ, Լիվատիաեա միւթէվէճճիհէն չէհրը հալին 20ինճի կիւնիւ Վիէննատան հարէքէթ էյլէմիշ տիր ։

— Էվվէլքի աղշամ սաաթ պիր սուլարընտա Իւսքիւտարտա Աղա-Համամընտա պիր հարիգ զուհուր իտէ, պիր գաչ խանէ միւհթէրէք օլարագ պասարըլըմըշ տըր ։

—Պիւքրէշտէն Հոկտեմբեր 21 Թարիխի իլէ եազըեօրլար.

Շէհրիմիզի Թէրք իթմէսի լազըմ կէլէն Բուս էրքեանը հարպիեէսի, իլք պահարտան էվվէլ պուրատան հարէքէթ իթմէճէկ տիր ։ Իչթէ պունա տէլիլ օլարագ, էրքեանը մէզպուրէ զայիթանը ալթը այ միւտտէթլէ իգամէթկեահ իսթիճար իթմէսէ էմր ալմըշլար տըր ։

Բուսճուգտան վիտինէ պիր խայլի Թօբ կէօնտէրիլմիշ տիր ։ Աճապա վիտին գալէսընըն էզզագըլմասը լազըմ կէլիրքէն, նիչի՞ն Թօպքիւմ իտիլիեօր ։ Սէպէպինին անլաշըլմասը գապիլ օլամաըպ, պունու տա Պէրլին գօնկրէսինին գօմիւսեարընտան պիր Փասըլ աստ իթմէլի տիր ։

Բումանիալըլարտան միւրէքքէպ պիր սէյըը սէֆային գումբանեասը Թէշքիլ օլունմագ իւզրէ տիր ։ Պու գումբանեաեը Թէրթիպ իտէն, Պէլճիգանըն Բուսճուգ գօնսօլոսու միւսիւ Գիլչիան տըր։ Մէզքիւր գումբանեանըն սէրիան իչէ պաշլամագ իւզրէ սէրմաեէ վէ վէսայիթի լազըմէեէ մալիք օլտուղու զանն օլունուեօր ։

Իշ պու գումբանեա, Թունա իլէ Գարատէնիզ լիմանլարը արասընտա սէֆային իշլէտէճէք, վէ Գալատա պիր Թէրսանէ եափըպ, քէօմիւր մաղազաըլարընտան տախի իսթիֆատէ իտէճէք տիր ։

Բուսիանըն, Մ. Մէքթէպէյնի խութպէսինտա, Իպրայիլ Թիւճճար նազըրը Էտիպ էֆէնտի, էվրագ վէ գումաշը, Պէլճիգա գօնսօլոսու վէքիլինէ պըրագըպ կիթմիշ իտի ։ Անճագ Թէպաայի Օսմանիէէ ուսուլընա պագըլմադըղընտան, Բուսիա գօնսօլոսու վէքիլի միւսիւ Մէյա, պունլարը նէզտինէ ճէլպ էյլէ, Բուսիա հիւքիւմէթի նամընա, վէ պիրէր օսմանլը Իպրայիլ մուգապիլինտէ պիրէր Թէզքէրէ վիրմիշ տիր. անճագ օլ պապտէ հիւքիւմէթտէն միւսաատէ ալմատըղընտան, Բուսիանըն Պիւքրէշտէքի էճէնի էյլչիսի միւսիւ Աթօրտ Թարաֆընտան էյի պիր Թէքտիր կէօրմիշ տիր ։

ԲԱՐԻՍ ԷՔՍՊՕԶԻՍԻՕՆՈՒ

(Տիւնքի Մանզումէյէ պագըյյէ)

Թարիխ 11. Մօնթէնա եինէ տուրտու. Թափլամ հալիմիզի աճըտըղընտան, կէօզ եաշլարընը եաղմուր Թանէլէրի իլէ գէեան իթմէքտէ իտի ։ Լաքին պու տէֆա Մօնթէնանըն տախի սայըը գալմատըղընտան, պիր գաչ սաաթտան սօնրա տէֆա եօլա պաշլատը, Փագաթ աղըր վէ տիգգաթլը ատըմլար իլէ ։

Մօնթէնա տէֆա տուրտու, լաքին եօլճուլարա էվվէլքի կիպի տէհշէթ վիրմէքտէ իտի, զիրա անըն գալըպլընէ քեաֆֆէսի խըզեամ օլմագտա իտիլէր ։

Մօնթէնա, տինէեա, ալէյխիւսուս Կէնճլէրէ բէք ազիմ պիր տէրս վիրմէքտէ իտի, —եանի, «զարարը եօգ քի գազալարա ուղրատըն, պէտտալիթլըգ էթրաֆընը սարսըն, տէրինլիքլէր սէնի եութմա եա հայրըլանըըլար, սալա ճէսարէթտէն տիւշմէէսին, իլլա իլէրի վար. զարարը եօգ քի աղըր կիտէսին, եէթէր քի իլէրի վարասըն ։ Զարարը եօգ քի բէք չօգլար միւէսսէրլէթինէ խանամաղլար, սէն ճահտընտա տէվամ էյլէ» ։ Ահ նէ՛ եիւքսէք վէ զատէ պիր տէրս իտի ։ Պիր ազ սօնրա Մօնթէնա տէֆա տուրտու, լաքին ճէսարէթտէն տիւշմէտի, իլլա տէֆա եօլա չըգտը ։ Իրթէսի կիւն տէֆա տուրտու, լաքին ասլա կիվէճէմէտի ։ Տէվրիսի կիւն տէֆա տուրտու, լաքին ասլա չաշըրմատը, իլլա մէրտանէ, պալտա իլէ ճէնքլէշէրէք, ԻԼԷՐԻ ԻԼԷՐԻ վարմագտա իտի ։ Կէրչի տօգուզ տէֆա տուրմաեա, վէ 77 սաաթ տէրեանըն տէրինլիկի իւզէրինտէ չալգալանմաեա մէճպուր օլտու, լաքին ասլա ճէնկտէն կէրի չէքիլմէտի, իլլա ՃԱՀՏ ՃԱՀՏ իլէ տիւշմէնին սիլահլարը ալթընտա չարբըշմագտա իտի ։ Քէնտի հազգընտա խմանըրլարա ասլա տիգգաթ վիրմէտի, իլլա ա՛րչ իլէրի իլէրի աթըլարագ, էնճամ փիւթուհաթըն չօք բիւրչէքէֆ պայրաղընը, 17 կիւնտէն Լիվրբուլ իսկէլէսինտէ Փաթինէրէ մախսուս մէրտիվէ իլէ տիքի վիրիպ, ճիհանէ զամ ու քէտէրլէրինտէ տէփի իլէ, եօլճուլարը վէ պիւթիւն տօստ ու աշնալարը չագըրըգ ու խընտամէ մալամալ էյլէտի ։ Ահ եաշասըն Մօնթէնա, եօլճիգ Թաճլարըն Թաճլանըն Մօնթէնա ։ Կէնճլէ՛ր, Մօնթէնանըն չէրէֆլի խալէթինտէն խպրէթ ալըպ, միլլէթիմիզէ վէ վաթանըմըզա ՍԱՀԻՀ ՄՕՆԹԷՆԱԼԱՐ ՕԼԱԼԸՄ ։

Լիվրբուլ 500 պին էհալիտէն իպարէթ զաէլէթ չալըշգըն պիր շէհիր, պիրտէն զանն իթտիրմէքի գալըըճըլարըն եաւաշընա տիւշտիւմ, զիրա պիւյիւյիւնէն քիւչիւյիւնէ վարընճաեա գատար, քեաֆֆէսի հարէքէթտէ իտի։ Սօգագլար արապալար սուճուղու, կէչիմէսի էն միւշքիւլ պիր տէրտ, վէ էօյլէ միւհէքէմ քի Թիւրքիեատա էօյլէ հիչ պիր սօգագ կէօրմէմիշիմ տիր ։ Արապալար կէօրտիւմ, քի հէյման տագը եիւքլէնիպ կէօթիւրիւեօր սանքի չօգ եանըլմամ ։ Պու շէհիրտէ կէօրտիւկիւմ ամալըը հիչ պիր եէրտէ կէօրմէտիմ, Թէպլը արապալար միւնասիպ եարատըլմըշլար ։ Պազը տէֆա Թիւրքիեատա «Փիլ կիպի» տէեօռ տէյիշլէրտէ գուլլանըրը, կիպիսինի գալըըտըղըմտա, Լիվրբուլուն ամալըը անլաշըլըր։ Պու չէհիրտէ չօգ պինալար, կիւզէլ մահէլլէր, զէնկին միւզէլէր, միւզիգխանէլէր, ճէսիմ քիլիսէլէր, մէզարըգլար, բարգլար կէօրտիւմ իսէմ տէ, ամէլէ Թազըմըն ընթէրցարանը, եիւրէքիմէ զաէթ տէրին տօգանտը ։ Իչէրտէ օթուրաճագ եէր պուլամատըմ, սանտալյէլէրին վէ զանաբէլէրի՛ն քեաֆֆէսի տոլու, իսքիլէ, օթուրուպ քիթապլար էլլէրինտէ մէթալաա իլէ օղուրմագտա տըրլար ։ Պիզիմ ուսումինաքյանլարըն պիլէ հալքա ընթէրցարան տէնիլմէէ չաեէսէ պիր չէյլէրի եօգ իքէն, պուրատա ատէթա իչինլէր քիթապլար տէրեալըրընտա եիւգմէքտէ տիրլէր. օ՜փ օ՜փ տիւմէքսուն պասըը նէ՞ տէյէպիլիրիմ ։

Տօգ տիւտիքլէրի եանի եարմա տէնիզ հավուզլարը, Լիվրբուլուն էն աճայիպ իչլէրինտէն պիրի տիր ։ Պուրատա տէնիզ բէք աչըը եիւքսէլիպ ալչագլանտըղընտան, կէմիլէր վէ վափօրլար եէրէ օթուրմասըն-

ՁԻՆԿԵԱՆԷ ԳԸՋԸ

—11—

Ե

ԱԼՉԱԳ ՊԻՐ ԹԻԼՔԻՆԻՆ ԳՈՒՐՏՈՒՂՈՒ ՏՈՒԶԱՂԱ ՔԷՆՏԻՆԻՆ ՏԻՒՇՄԷՍԻ

Ֆրանսըզ, Մէքսիգալըըն կիզլէնմիշ օլտուղու եէրին եօնիւնէ վարըլ օլմուշ իտի ։ Պու մահէլլտէ, ազաճլարըն եապրագլարը բէք չօգ սըգ օլտուղընտան, մահիթապըն զիեալարը օրթալըղը օլտուգճա այտընլաթմագտա իտիլէր ։

Կէլէլի՛մ միւրալէա. պու իսէ, Ֆրանսըզըն եագլաշտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, քէնտի քէնտուսինէ սէվինճլէ չու լաֆըլարը սէօյլէտի.

—Իչթէ... եալընըզճա պէնիմ իւզէրիմէ կէլիեօր... չիմտի պէն անը քէնտիմին արասընա ալըըըմ, վէ նէ՛ Ալյահ, նէ՛ տէ չէյթան քէնտիլէրիմտէն գուրթարամազլար... Պիր ազտան, պէնտէն չըգարմըշ օլտուղու գանըն իքի գաթընը, գանը վէ պիթունյա պէրապէր էօտէյէճէք տիր ։

Ֆրանսըզ իսէ, պէյխինտէ գուրուլան տուզագտան ասլա շիւպհէ էթմէքսիզին պիր վարմաեարագ, տայիմա իլէրիւէ տօղրու հարէքէթ իթմէքտէ իտի ։

Միրզում, գայալըն գարուսընտա պիր գաչ ատըմ կէչէր կէչմէզ, Բամիրէզ, կիզլէնմիշ օլտուղու տիվարտան սէսսիզճէ աշըրըլ, վէ քէնտիսինէ մախսուս օլան ատըմլարտան պիր իքիսինի աթմասըյլա, Ֆրանսըզըն օլ տէրէճէ եանընա եագլաշտը քի, էլինի ուզաթմագըըն միրզումա տօգունապիլիր իտի ։ Իմտի պու հալտէ, մէրգում քէնտի քէնտինէ,

—Էվվէլա չու մէլունու սէրսէմլէթէյիմ, չիւնքի էն էմին եօլ պու տուր, անըտէն սօնրա բահաթ բահաթ գըլըճըմըն ուճույլա եիւրէկինի արաշտըրմագ գօլայ տըր ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Բամիրէզ գալըն վէ աղըր սիլահընը եօգարը գալտըրտը, վէ պիր վուրուշտա պուգայը եօլտիւրէն գասապլար միսիլլու, մէզքիւր սիլահը տէլիգանլընըն պաշը իւզէրինտէ սալլատը ։

Իշթէ Թամ պու միւշքիւլ եանատէ, Գարմէն, Մէքսիգալընըն արգասընտա տէհշէթլի պիր Փիղան աքս իթտի ։ Զիւնքի մէզպուրէ, վուգույի հալի կէօրմիւշ, անլամըշ, վէ իչին քէսպ խալէճէյի նէթիճէլէն տէ ագլը իրմիշ իտի ։ Իմտի գուրտաշընա խիթապէն, վէ քիւչիւճէք էլլէրիյլէ մէրգումու իչէրիեէ սիւրէրէք,

—Զա՛լում, եալանըմա կիթ, պիրա պիչարէ սէնի գայպ օլաճագ տըր, տէտի ։

Թիւֆէնկ հէրիֆ, իշպու ամիր Փագաթ ըրճա եօլու սէտաաեա իթաաթ իտէրէք, տէրհալ մէհասու գըլըճընը գընընտան չըգարտը, վէ Բամիրէզին պաճագլարընը ըրգալէթէ չըգըշտըղընտան, անլէրէ զալէմէ խալիլէճէկի ուզուն պաճագլարընը աչըպ, հարէքէթէ պէշ էյլէտի ։

Մէքսիգալը, մէմուլինտէն ասլա կէչմէտիկի պիր սըրատա, Գարմէնին սէսինի իշիտինճէ չաշըրըպ, էլի աթըլմամէսէ պաշլատը, Փագաթ էլինտէ թութմագտա օլտուղու սիլահ, եէրտէըէմ կիտի չարպուգլուգլա Ֆրանսըզըն պաշընա տիւշմիւշ օլտուղունտան, պիչարէ Ֆրանսըզ ճանսըզ պիր նէշէ միսիլլու Թօղուն իւզէրինէ եուվարլանտը ։

Մէքսիգալը, Ֆրանսըզը պիւսպիւթիւն Թէլէֆ իտիպ, իւզէրինի տախի օյմագ իչին, մէրգումա տօղրու էյիլմէքտէ էվվէլ, արգա Թարաֆտան քէնտինի Թէհտիտ իթմէքտէ օլան մուխաթապըն նէ եօլտա չէյ օլտուղունու անլամագ իւզրէ, եիւզիւնիւ չէվիրտի, վէ օն ատըմ գատար ուզագտա Մօրալէսին պիւյիւք վէ քէմալի Փէծուլինի, գարանլըգ իչինտէ, տէհշէթլի վէ հէյպաթլի պիր Թարզտա կէօրմիւշ, տիւշարը խէվՖ վէ Թէլաշ օլտու, վ ատէթի իւզրէ, քէնտի սէլամէթինի Փիրարընտա արամագլըղա գարար վիրիպ, վէ իլինի չէօգտիւ իսէ տէ, Մօրալէս պունու միւսաատէ իթմէյէրէք, հէման Թօբ կիւլլէսի կիպի, մէրգումուն Թաագիպինէ իսթիխտար էյլէտի, վէ պիր սանիյէ զարֆընտա եէթիշիպ, գըլըճընըն ուճունու իքի ումուզունուն արասընա տօգունտուրմաղըյլա, մէրգումուն Ֆրանսըզըն միճտուն եանընա տէվրիլմէսի պիր օլտու ։ Բամիրէզ պու սուրէթլէ եէրէ տիւշմէսինտէ, ահը ահը Փիրեատլէր չըգարտը, վէ աեագլարը իսէ, տէհշէթլի պիր Թարզտա Թիթրէնմէեէ պաշլատը, ազընտան տախի պիր չօգ գան ագտը, վէ գօլլարը պիր գաչ տէֆա հավաեա գալգըպ, եինէ եէրէ տիւշտի ։

Պու չէյլէր բէք ազ վագըթ իթթիխատ իթտի, վէ Մէքսիգալընըն չու սօն ճան չէքիշմէլէրի եէրինէ, եոլիմ հարաքէթսիզլիկի գայիմ օլտու ։ Շէօյլէ քի պու արա, Մէքսիգալը, Թաշըտըղը աչագ րուհու, ասըլ սահիպի օլան չէյթանա Թէսլիմ իթմիշ իտի ։

Պու սըրատա Գարմէն սօլուեարագ կէլիպ,

—Էյ, նէ՞ եափտըն, տէեու սիւալ իթտի, պօղուգ պիր սէսլէ իլէ ։

—Նէ՞ եափաճաղըմ. իշինի պիթիրտիմ վէսսէլամ, տէտի Մօրալէս, գըլըճընը սիլմէք իչին պիր տ[illegible]մէթ օթ գօբարարագ ։

—Վա՜հ պիչարէ, վա՜հ կէնճլիկ... տէեու բէրէլէտի կէնճ գըզ, Ֆրանսըզըն եօլ տիւրիւլմիւշ օլտուղունու զանն էյլէէրէք ։

—Ա՛հ չէյթան, ա՛հ, պագ չու գարըլարա պիր քէրրէ ։ Էվվէլա Փալանճա ատէ-

լար իչին , իրի հավուզլար եաբըլ , մագ-պուլ գաբուլար իլէ , տէնիզին եուքսէլ-մէսի վագըթ գաբուլարը աչըպ կէմիլէրի իչէրի ալըրլար , տէնիզ էնմէյէ պաչլատը-ղը վագըթ գաբուլարը գաբարլար , չէօյլէ քի սուլար էվվէլքի հիզասընտա տուրուպ , կէմիլէր սուեուն իչէրիսինտէ եուզէրլէր ։ Տէնիզին էնմէսի վագըթ գաւեըզլա տէնիզ-տէ օլուպ , կէմիլէրէ պագասըն , Թըլգը տէվէնին տամա չըգմասը կիպի , կէմի տամ-տա վէ տէնիզի աչաղըտա կէօրիւրսիւն ։ Սահիլ ատէմին կիւլմէսի , լաքին Թէաճճիւպ իԹմէյի տախի ունուտամազ քի ինսան նէյէ'ր տուչիւնիւր վէ նէյէ'ր եաբապիլիր ։ Պու կէօլէր եալընըզ 1· 2· 3· 6· 8· 9· տէյիլ իլա 7 միլ պօեունտա պիր գաԹարա տիզիլիպ, կէմիլէրտէն ճէսիմ պիր տէնիզ օրմանը մէյ-տանա կէլմիչ տիր , կէօրմէքէ մախսուս պիր չէյ տիր ։ Նէ' բարալար տէօքիւլմիւչ , նէ' էմէքլէր սարֆ օլմուչ , նէ' գատար էօ-միւրլէր ֆէտա օլունմուչ տուր ։ Գայսէրի-էտէ 25 սէնէտէն պէրու , Զամանըզ սու-եու կէԹիրիլմէսինին լաֆը իլէ էօմիւր կէ-չիրիրլէր , լաքին պուրանըն ատամլարը , տէնիզլէրի պիլէ տօլապա գօեուպ , հիւ-քիւմէթլէրինին ալթընտա գալըԹ խուպ , քէն-տի մէնֆաաԹլարընա գուլլանմագտա , վէ կիւն պէ կիւն պէնկինլիք քէսպ իԹմէքտէ տիրլէր ։

Լիվըրբուլտան Մանչէսթըրա կէչտիյիմ-տէ , ասլա պօշ պիր զըր կէօրմէտիմ , բավ-լիգալար , սըզ քէօյլէրին վէ պահչէլէրին ա-րասընտան կէչտիմ ։ Շըմէնտըֆէրլէր իսէ , քէօտիւզ մէյտանտա պըչանլարըն տիւյլին եաբտըղը կիպի , հէր Թարաֆըտան , պի-րէր Թարաֆա գօշուշմագտա իտիլէր ։

Մանչէսթըր , Լիվըրբուլտան քիւչիւք պիր չէհիր տիր , լաքին եինէ 350–400 պին էհալի գատար Թահմին օլունմագտա տըր ։ Էյէր Լիվըրբուլ իչին տիւնեանըն իսքէլէսի տէնիլէճէք իսէ , Մանչէսթըր իչին տախի տիւնեանըն բավլիգասը տէնիլսէ եագըշըր ։ Տագ կիպի եօգարը տօղրու եիւքսէլմիչ պի-նալար քեաֆիֆէսի բավլիգալար տըրլար , տէրունլէրինտէ աչաղըտան Թա իւսԹ գաԹ-լարընա գատար , ուստալար , գալֆալար, վէ մաքինալարըլա տօլու տուրլար , տիւնեա իչին մալ հազըրլամագտա տըրլար ։ Պու չէ-հիրտէ պանա էն Թուհֆը վէ չիրին կէօրիւ-նէն Հայ եկեղեցիսի իտի ։ Պիր չօգ էօԹէյէ պէրիյէ սիւալլաչտըգտան սօնրա , «Ըըր Պրուք» իսմինտէ ուզուն պիր սօգագ ատնա կէօսԹէրտիլէր , խայըլ կիԹտիկիմտէ օր-Թա պայըկ քեարկիր , տահա զիատէ Ինկիլիզ պէնզէրինէ եագըն , էրմէնի պիր-չէսի վէ եանընտա միւԹէվալլի ումաճըզ պիր էվ իլէ , չիրինճէ պիր պինանըն էօ-նիւնտէ տուրու վիրտիմ ։ Տիգգաթլի հէր Թարաֆը պագտըմ հայճա պիր փիւագ-րուԹիւն կէօրմէտէ , կէօրմէտիյիմտէնի պա-հէլէնտիմ . տէշարքի տէմիր բարմագլըգտան իչէրի կիրիպ , տավուշանըլա մուհաֆըզ ի-տիլմիչ գաբուտուն լօնիւնէ կիԹտիմ, գըրու-նուն սաղ Թարաֆընտա Ինկիլիզճէ օլարագ չու պէչիտտէ պու եազըլըզը օգույուղ տըմ․ «Արմէնիան չըրչ հօլի գըրինիտի» Հայճասը օ-լուր «Հայոց եկեղեցի Ս․ Երրորդութ․» ։

Գարը գաբալը օլտուղունտան պաչգա պիր չէյ կէօրէմէտիմ ։ Եանտաքի էվ Ժամկոչ էվի տիր զըեասը իլէ , տօղրու պիր մալիւմաԹ ալմաեա գարար վիրտիմ ։ Գաբուեու վուր-տուղումտա , պիր Ինկիլիզ կէնճ գըզը գա-բուեու աչտը , վէ պէն իսէ տէֆա չիւպհէ-լէնմէէ պաչլատըմ (զիրա Արմէնիան խանըն-տէ պաչգա պիր մէզհէպ տախի վար տըր), Էրմէնի քիլիսասը մը տըր սիւալըմա էվվէԹ տէեու ճէվապ վիրտիյինտէ , բուհալըն իս-միմի սիւալ իլէտիմ, էօյլէ պիր իսիմ վիրտի քի Հայոց պատմուԹիւնունտա կէօրէմէտի-յիմտէն պաչգա, անա եազըն պէնզէրի պիլէ իչիԹմէտիմ իտիմ , Ինկիլիզ աղըզ իլէ Հայ իս-մի իչիԹմէսի , իչԹէ պէօյլէ օլուր ։ Քիլի-սայա նէ' լիսան գուլլանըրլար սիւալըմա , տէյու Ինկիլիզճէ , իլա քէնտի լիսանլարը-նը տէեու ճէվապ վիրտիյինտէ , բուհալը մէգքիւրու կէօրմէք իհաանընը տիլէտիմ ։ Նէրտէվանլարտան աշաղը , սէԹըրի բաղ-Թալօնլու մահճուպ հէմ հիւրմէԹլի պիր գաԹ աշաղա ինտի , հայճա սիւալիմէ հայճա ճէ-վապ ալտըգըմտա , հէչ պիր չիւպհէ գալ-մայըպ , եօգարը տուտարըմտա հիւրմէԹէն տավէԹ իլէտի ։ Միւնասիպէթլի վէ կիւզէլ տատասընտա օԹուրուպ գօնուշտուղումուզ-տա , Հայաստանը կէզիպ, պիր չօգ մագա-գաԹ Աւետարանլարտան յիշատակուԹիւն-լար Թօբլամըչ օլտուղունու պէեանի իլէ , Թահրիրաթլարընը կէօսԹէրիպ , վէ պազը մահէլլէրինի տախի օգուտու ։ Բէք գըյ-մէԹլի պիր իշ, Հայաստանեայց եկեղեցիսի-նին իւզէրինէ չօգ մալիւմաԹլար մէյտանէ կէԹիրէճէյինտէն պաչգա , Հայ պատմու-Թիւնու իւզէրինէ տախի , խայլը էհէմ պըր-րագաճալըրնա չիւպհէ եօգ տուր ։ Թագ իԹտիրտիյինտէ պիր գըրեա Գայսէրի Ու-սումնասիրական ընկերուԹիւնու իհսան իԹ-մէք վատ սիւեուրմասը , պէնի տէրէճէսիզ Թէշէքքիւրէ պօրճլու իլէմիչ տիր ։ Մէզ-քիւր էն գըյմէԹլի գօնուշմալարտան սօն-րա , ուզուն չարգասընը պաչընա գօեուպ, քիլիսանըն տէրունինի կէօսԹէրիպ , պէնի Մօսուէլեան Բենիամին ագանըն օտասընա կէօԹիւրտիւ ։ Քիլիսէնին իչէրիսի կիւզէլ քիւմէլ տէօշէնմիշ վէ եագըղըզլը գանարէ-լէրլէ տօնանմըչ տըր , սեղանտա պիր խաչ-չէլուԹիւն պատկերինտէն պաչգա պատկեր կէօրէմէտիմ ։ Ումարըմ քի քիլիսէնին ան-... հայճա պիր փարագրուԹիւն տախի ալ վագըԹտան Թէրթիպ օլունաճագ տըր ։

(Տէվամը)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բ․ Դռնէն Պատրիարքարան հասած պաշտօնագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պատրիարքարանի խնդրանացը վրայ Պուլանըխէն , Բալուէն և Ակնայ վի-ճակներէն բանի փոխառութիւն չպա-հանջելու համար Բ․ Դուռն հարկ եղած տեղերը հրամանագրեր ղրկեր է ։

—

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ իւր ազգասիրութեամբն ու հմտու-թեամբն հանրածանօթ Մեծ․ Տ․ Շիշ-մանեան Էֆէնտի երէկ Ս․ Պատրիար-քին ներկայանալով՝ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ անդամ ըլլալն յայտարարեր և պատուով ընդունուեր է ։ (Մասիս)

ՄԻ ՔԱՆԻ ԽՕՍՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅՆ ՎՐԱՅ

Մերոց համար անցեալը՝ երազ , կամ հոգա միակ զբաղումն է ներկային մէջ․ ներկայն՝ անոնց համար մեղադ-րելի ու եպերելի , և ապագայն՝ սոս-կալի ։

Կանացի զարդարանքի անձնատուր եղող պատանեաց կամ կարճատես ե-րիտասարդաց համար ներկայն սոսկ զբօսանաց թատրոն մի է , նոցա հա-մար անցեալ ու ապագայ չկայ․ իսկ ամէն դէպքերու առ իրեարս ունեցած ինչ և իցէ ներքին կամ արտաքին ա-մենանուրբ օղակը զննող հեռատես անձանց համար անցեալն ու ներկայն՝ ապագային գուշակն ու կարապետն են ։

Ահա ազգի մը փրկութիւնը այս վերջին տեսակի անձանցմէ կախումն ունի ։

Այս տարի Հայկական խնդիր մը յուզուեցաւ , մեծ շարժման և մեծա-մեծ յոյսերու ասպարէզ բացուեցաւ․ սակայն երբ յուսացուած նպատակին չհասաւ , կարծեցին թէ ամէն ջանք անօգուտ եղաւ․ ուստի ամէն կողմէն տրտունջ և յուսահատութեան ձայներ լսուիլ սկսաւ ։ Ոմանք կարծեցին թէ ազգային վարչութիւնը պակաս աշ-խատեցաւ և ոմանք ալ կարծեցին թէ խաբէութեան մը զոհ գնաց եւայլն ։

Անցեալ ու ապագայ չխորհող կար-ճատեսները կարող չեն արդիւնքի մը իսկական պատճառը հասկնալ ։

Արդի ազգային վարչութիւնը ամէն միջոց ի գործ դրաւ և ամէն կողմ՝ գը-լուխ զարկաւ , բայց չյաջողեցաւ․ թէ-եւ բուն իսկ այս ալ ապագային մէջ օ-գուտէ զուրկ չէ ։ Եւ այս անյաջողու-թեանն ալ կրնամ ըսել որ պատճառը ուրիշ բան չէ , բայց միայն անցեալին «մոռացումը», և ասկէ յառաջ յիսուն տարիի չափ ազգային վարչութեան ղեկը ձեռք առնող անձանց ապագան չխորհելու տգիտութիւնը կամ լաւ եւս «կրօնամոլութիւնն» էր ։

Այս կարեւոր կէտը լուսաբանեմ․ որպէս զի ընթերցողը կարող ըլլայ հաս-կնալ թէ այս անյաջող արդիւնքը ի՛նչ պատճառէ կրնայ յառաջ եկած ըլլալ ։

Ամէն արդիւնք իւր իսկական պատ-ճառը ունի ։

Ուրեմն իրողութիւններ յառաջ բերենք այս մասին , որպէս զի փիլի-սոփայ միտքը կարենայ պատճառը շօ-շափել ։

Շատ տարիներէ հետէ երբ նոր-ընտիր կաթողիկոս մը Լուսաւորչեան գահին վրայ կը բազմէր , Անգղիացիք կրօնական խնամութիւն մը կազմակեր-պելու համար շրջաբերական կղրկէին թէ ի Կաթողիկոսարան և թէ ի Պատ-րիարքարան ։

Այս մի և նոյն շրջաբերականը Յու-նաց և Պապին չհպատակող քրիստո-նէից ալ կը ղրկուէին ։

Վերջին եկած շրջաբերականին ի-մաստին ամփոփումը սա էր , որուն թարգմանիչը ես լինելովս կրնայի ամ-բողջովին հրատարակել , եթէ Բերոյի սոսկալի կրակը լափած չըլլար ։

—«Հայերը կը պարտին յԱնգղիա Բէմպրիճ քաղաքին մէջ համալսարան մը , և Հայեր գտնուած քաղաքին մէջ մատուռ մը ունենալ , կղերականներ ղրկել , որպէս զի յԱնգղիա գտնուող Հայերը օտարի եկեղեցի չյաճախեն , և Հայ պատանիներ յուղարկել , որ-պէսզի ամէն ուսումն և արուեստ սոր-վելով ծաղկեալ ազգաց կարգը անցնին Հայերը ։ Նոյն հաստատութեանց ծա-խուց եթէ Հայերը անկարող գտնուին, իրենց կողմէն մասնաւոր օգնութիւն ալ խոստացուած էր և տեղերն ալ ձրի ։ Սա եւս յիշուած էր թէ ձեր կրօնա-կան գիրքերը Անգղիերէնի և Անգ-ղիական կրօնական գիրքերն ալ Հա-յերէնի թարգմանուելով իրարու կը-րօնք լաւ ճանչնանք , և առանց իրա-րու կրօնի հակառակելու աշխարհի առ-ջեւ կրօնական միաբանութիւն մը կազ-մենք » եւայլն ։

Հզօր ազգի մը առ քրիստոնեայս ուղղած այս խօսք կարեւոր առաջար-կութենէն պարզապէս սա կը մակա-բերուէր որ՝ Պապական չեղող ա-մէն «Հարստահարեալ» քրիստոնեայ ազգերը «հիւսիսային» արջուն և «ա-րեւմտեան» առիւծին ազգակուլ ճի-րաններէն զերծ մնան ։

Վերջին շրջաբերականը հանգուց-եալ Մատթէոս կաթողիկոսին նոր գա-հը բազմած ատենն էր, որ երկու Անգ-ղիացի պատուաւոր անձինք անձամբ բերին նախ ի Պատրիարքարան և ա-պա ուղեւորեցան յէջմիածին, և ի վե-

---

մին գաԹլինի էմր իտէրլէր, վէ օ սաաԹ էօլ-տիւրտէն սօնրա տա , աճըմասըզ պար-չար ․․․ իչԹէ պու Թօհաֆ տէյիլ ․․․

Պատէհու Թէք կէօզ սիսինի Թէպպ ի-տիրէք , չէօյլէ իլավէ իԹտի ․

—Պագ սանա Գա'րմէն , պէն պէ չու միրալաեըն արգասընտան կէօնտէրտի-տէ, իչ, եա անըն վէ եախօտ պէնիմ օգ-գըմտա խանըրըղ պիր սուրէԹ քէ ի-տէճէկինի պիլիր իտին ․ ․ ․ Եօգսա բա-մըն , պէնի էօլտիւրիւպ տէ , անը տա մը պըրագմագ իտի ․ ․ ․

—Սէնինլէ չիմտի օ պէչագ հէրիֆիւ-զէրինէ գօնուչան վա'ր մը տըր ։

—Էօյլէ իսէ քի'մտէն պահս իտիեօն։

—Տահա պի'լմէեօրմուսուն ․ ․ ․ կիւ-գանըղտան ․ ․ ․ պիր ագ էվվէլ իչինի-Թիրտիմ տէտիկին անըն իչին տէյի'լ մի,

—Խաեըր, նէ՞ իչին օ էօլէճէք տիրմիչ եանըլմագ իսէմ , Ռամիրէզին միրմու-էօլտիւրմէքլիկէ վագԹը օլմամըչ տըր է-գանն իտէրիմ քի , պաչընա գըլըճընա-սը Թարաֆըլա վուրմագտան գ'ալիր չէյ եաբամամըչ տըր ։

—Լաքին պու գըլըճտանմամըչըզ նիր

—Սըրֆ պայկընըզ տըր ․ ․ ․ Պահ-լա ատէմ էօլտի'ր միւ , պէն գաչ Թա գըլըճըն եասը Թարաֆընը էտմիչէ , հիչ պիր չէյ օլմամըչըմ ։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , Մօրալէս Գարմէն , իք․ սի պիրլիքտէ , ֆագաԹսըզ տէ պիսալէԹին պաչգա պաչգա նիէԹ-լէ , Գարմէնըն վիճտանի եանընտա տիգ չէօքտիւլէր ։

Գարմէնին միրալաը , էվին Ֆրանսըզըն եիւրէկի իւզէրինէ վագ իտիպ , չարըրընԹը-սը օլուպ օլտուղընը Թահգիգ իԹմէքտէն իպարէԹ իտի ։ Հալ պու քի Մօրալէսին նիէԹի , սայԹ մէրգումունեան ճէպլէրինի Թա-հարրի իչլէմէք իտի ։

Պիր արա գարտաչ գըզգարտաչ պիր սէ-վինճ նիտասը չըգարտըլար , զիրա կէնճ գըզըն էլի , խաֆիֆ ֆագաԹ պէլքէսար պիր եիւրէք չարբընԹըսը հիս իլէմիչ իտի, վէ Թէքէօզին էլի իսէ , տէրունինտէ ագ-չէ պաքէԹլէրի պուլունան մէնսիլէ Թէ-սատիւֆ իլէմիչ իտի ։

—Ա՛հ , սաղ տըր , տէտի Գարմէն , վէ Մօրալէս սախի ,

—Ա՛հ , էվէր չու էլիմէ կէչէն բաքէԹ-լէր , պէօյլէ օլսալար , իգպալըմ բէք եա-վեր օլաճագ տըր, տէեու բէրէլէտի ։

Մէրգում Թէք կէօզ , ուզուն պիր Թէճ-րիւպէնին սէմէրէսի օլան պիր չարուգլուգ-լէ, մէնտիլին ուճլարընը չէօզտիւ , վէ բա-քէԹլէրի պօշ ճէպլէրինէ տօլտուրտու ։

Պատէհու , քէնտիսինէ պիր պ'ուտէ վիր-տիկինտէ , պունու մուգապիլ եիւզբաշԹ-րա վիրէպիլէճէկինի չէնկի գըզընա կէօս-Թէրմէք իւզրէ , միրալայըն պիր արա մէյ-տանա չըգարմըչ օլտուղու , տէրունինի ալ-Թունլու տօլու օլան իբէզի քէսէ Մօրա-լէսին խաԹըրընա կէլմէյէ , տէրհալ պու քէսէյի Թահարրիէ պաչլատը , վէ սիւսու-հուլէ անը սախի էլտէ իԹմէնէ ,

—Ա՛հ , Նէ' իգպալ , տէտի քէնտի քէն-տուսէ վէ քէմալի սէվինճէ , պէօյլէ էպի իւչ վուգուաԹթա Թէյէմամիֆ իԹմիչ, Հա-վանարըն էն զէնկին սէրմայէտարըր օլու-րում ․ ․ ․ Էյ սէվկիլի միրալայ վէ միւԹէ-վէֆֆայի մէնշուր , պէնի պէօյլէ պիր իգպա-լէ նայիլ գըլտըղըն իչին , եիւզ տէֆա մէր-հապա օլ ․ ․ ․

Ահ կէօզլիւ Մօրալէս պու սէրքէԹէ սէ-վինճ իչինտէ օլտուղու սըրատա , Գարմէ-նին էլլ ատէ , կիԹտիքճէ չիտտէԹ վէ ինԹի-գամ իւզրէ չարբմագտա օլան կ'ենճ Ֆրանս-ըզըն եիւրէկի իւզէրինտէ օլուպ , պիր ա-րա մէյ․ուրէկինին բարմագլարընա , իւզէրի մաուէն գօյչալը պիր նէվի ճիպտան բաԹ կէլտի ։ Պու ճիպտան, Ֆրանսըզըն ատիշտիւ-կիւ գյման , ճաքէԹինին ճէպինտէն գայ-մըչ օլուպ , կ՛ նճ գըզըն էլինէ կէչմիկինտէ, մէրգումուն ինճէ կէօմլէկինէ ճաքէԹինին պէկի տարասընտա պուլունմագտա իտի ։

Գարմէն պու ճիպտանը ալարագ , էլ-իսէսինին պիր մահֆըզէսինտէ սագլամագ ։ Վէ սօնրա գարտաշընա իԹմիչայէն ,

—Մօրա'լէս , պիզիմ պու պիչարէ տէլի-գանլընը պուրատա Թէրք իԹմէքլիկիմիզ չայիզ տէյի'լ տիր , տէտի ։

—Էյ սէվկիլիմ հէմչիրէմ , նէ' իԹէր-սէն քի եաբալըմ ։

—Մօրա'լէս , պէն գուվվէԹլիսին , գօլ-Թուգունա ալ կէօԹիւրէլիմ ։

—Բ'ք իյի ամմա , նէ՞րէյէ կէօԹիւրէ-լիմ ․ ․ ․ պիզ պու ատէմին սաքին օլտու-ղու մահալլի պիլմէյիզ ։

—Գարուսունու աչըգ սօգագտա պըրագ-իրզ էվէ կէօԹիւրիւրիւզ ։ Էլպէթթէ հագ-գընտա լազըմ կէլէն միւաավէնէԹը իճրա իտէրլէր ։

—Կիճէնին պու սաաԹընտա պիլ ճիւմլէ խանէլէրին գաբուլարը գաբալը տըրլար ։

—Էօյլէ իսէ , պիզիմ էվէ գատար կէօ-Թիւրիւզ ։

—Պու տա օլամազ , զիրա Ֆիլիբօ քէն-տի ատէԹի վէճհիլէ իւչէ ճիվար մահալլէլէրի տօլաշմագտա , պէլքէ կէլիր տէ , պու ա-տէմի կէօրճէք օլուր իսէ , գ'օլայ անլաըգ հիգաեէԹի պաշընա Թէք գիր իտէր , վէ պէ-նին չու հալիմի մահվ իտէրիւզ ։

—Պու հալտէ նէ՞ եաբմագ լազըմ տըր ։

Մօրալէս պու սիւալէ ճէվապ վիրմէյիպ , էԹրաֆը տինլէմէկէ պաչլատը , վէ պիր աղ վագըԹ տինլէտիկտէն սօնրա ,

—Շու սօգագըն իչէրիլէրինտէն գուլագը-նա հիչ պիր սէս կէլմէեօր մու ․ ․ ․ պէ-նիմ գուլագլարըմա պիր չօգ ատէմլէրին աեագ-լարընըն չամաԹասը կէլիեօր , տէտի ։

Չէման պիր վագըԹտա , միւպաշիրլէրին կէօսԹէրտիկի Թարաֆտան , պագը ըղագ-լարըն ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէտիկի կէօ-րիւլտիւ ։ (Տէվամը)

բաղարձին յիշեալ անձինքը շատ սրամտած երեւցան յիշեալ կաթողիկոսին դէմ, քանի անգամ որ ուզեր են ներկայանալ «հիւանդ եմ, չեմ կրնար ընդունիլ զիրենք» ևն. ըսելուն համար։

Ասոր վրայ մասնաւորապէս մէկ քանի անձինք սա հետեւեալ առաջարկութիւնը ըրին թէ, «Տեարք, մեզի անկարելի կերեւայ մեր կղերականաց ձեռօք սոյն միութիւնը կազմել, եթէ կը հաճիք, ժողովրդեան մէջէն մի քանի հազար ստորագրութիւն ժողվելով սա միութիւնը կազմենք, և վերջը հետզհետէ կը շատնայ։»

Յիշեալ Անգղիացիք սա պատասխանը տուին թէ այդպիսի ընթացք մը ազգ մը պառակտել ըսել է, մենք այդպիսի մահարոյր բաժանումէ մը կը խրտնինք, ևն։

Ա՛ս մի և նոյն խօսքը Պոլիս շատ տարիներ Անգղիական դեսպանութիւն բնող նախ սըր Բեանիկ և ապա լորդ Սթրատֆորթ անուն անձէն ալ անձամբ լսած եմ։

Մոռցա՞ն արդեօք լրագիր ընթերցողք, երբ ասկէ մի քանի տարի առաջ մի քանի Անգղեացիք Պոլիս գալով Բրիստոնէից պաշտպանութեանը համար տէրութենէն սրտօնութիւն խնդրեցին նէ, այն ատեն մի քանի Հայ լրագիրք ի՛նչ ասոիճան ծաղրական կծու լեզուներ գործածեցին ըսելով թէ ասոնց մարդիկը ի՞նչ կուզեն, մենք անոնց պաշտպանութեանը կարօտ չենք մենք հանդիստ ու ազատ ենք, ևն։

Անգղիական յիշողութեան մէջ անջնջելի ասիրողութեանց ամէնն ալ դեռ կենդանի կը մնան։ Մինթ ասոր ապացոյց չէ՞ անցեալ տարի Անգղիական բարլամէնթին մէջ Տաճկաստանի Բրիստոնէից պաշտպանութեանը համար խօսուած ատեն Լորտի մը ըսած սա խօսքը, թէ «Տաճկաստանի Բրիստոնեայք՝ իրենց հարստահարեալ վիճակին վրայով մեզի բողոքած չունին, քանի որ նոքա ինքզինքին անկարօտ կը ճանչնան և կամ չեն զգար, մենք ի՞նչ իրաւունքով կրնանք անոնց պաշտպանութեանը համար աշխատիլ և կամ արիւն ու քրտինք թափել։»

Ա՛ս իրարու կապակցութիւն ունեցող իրողութիւնները կարգաւ յառաջ բերելէս ետքը բանիբուն ընթերցողին կը թողում դատել թէ Հայկական խնդիրը հզօր ազգի մը խաբէութեա՞ն զոհ գնաց, թէ անցեալը մոռացութեան մէջ թողող և տպագան երբէք չխորհող կարճատեսներու կրօնամոլութեանը զոհ գնաց։

Ինչ և իցէ իրողութեան մը վախճանը կամ հետեւութիւնը անշուշտ ծանօթ դէպքերէ ծաղում կառնէ, և քանի որ սա կենդանի իրողութիւնները անմոռաց կը մնային, հաբկաւուրիչ կերպ վախճան մը պիտի չունենար։

Հայկական խնդիրը մեծաւ մասամբ մոլեռանդ միտքերու զոհ երթալուն իրը ապացոյց սա հետեւեալ իրողութիւնն ալ պատմեմ ու խօսքս վերջացունեմ։

Վերջին չորս-հինգ տարեն ի՛նչ ատեն վերջը ամէն առաջնորդներն ու եպիսկոպոսները ի Պատրիարքարան գումարուած ատեն, երբ գործով մը ներս մտոյ, եպիսկոպոսին մէկը խօսքը ինձ ուղղելով բսաւ թէ՝ «դուն ի՞նչ կըսես, Անգղիական առաջարկութիւնը ընդունի՞նք. եթէ ընդունինք նէ, մեզի վնաս մը չմնա՞գիր,» ևն։

—Ա՛յո՛, պատասխանեցի, հզօր ազգի մը սա առաջարկութիւնը պէտք է ընդունինք, վասն զի ապագային մէջ մեր պաշտպանութեանը խիստ պէտք ունի, ևն։

—Հապա իրե՞ց խոստումը դրժեն ժամանակ մը ետքը ու մեզ բողոքական ընել ուզեն նէ ըսաւ։

—Ըսի թէ այն ատեն դաշնադրութեան հակառակ վարուած ըլլալովնին մենք զմեզ ազատ և զանոնք խաբեբայ մը կը ճանչնանք, մէկդի կը քաշւինք, բայց երբէք չյուսացուիր կըրթեալ, հզօր ու խիստ երկար խորհող ազգէ մը այդպիսի խորամանկութիւն։

Ամէն խօսք ստակ մը, վերջապէս մոլեռանդ մտքերը չկրնալ համոզուելով մերժեցին։

Արդ՝ Մեծապատիւ էֆէնտի, աս ինծի խիստ ծանօթ ճշմարտութիւնները սրտի ցաւով տողելով Ձեզ կը ղրկեմ և կը խնդրեմ որ ոմանց դաս մը ըլլալու համար Ձեր օգտաշատ թերթին մէկ անկիւնը զետեղել հաճիք, և ի պահանջել հարկին ալ ուրիշ շատ բաներ ունի խօսելիք երկար տարիներ առ վչտին, Ասիա թափառող Խորհէր։

1878 օգոստ. 20
Օրտու

Ա Զ Դ

ԱՌ ՄԵԾ· ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՊԵՏՍ

Հոկտ. 15ի վարժապետական գումարումը վարժապետութեան թէ նիւթական և թէ բարոյական շահերն ու պաշտօնին այլ և այլ վերաբերութիւններն իւր խորհրդածութեանց ու ջանից առարկայ ընելու նպատակ ունեցող «Վարժապետական Միութեան» մի հիմն դրաւ, և ընդհանուր ժողովոյ դիւան մի կազմեց։

Կը հրաւիրուին բոլոր Հայ վարժապետք յառաջիկայ կիւրակի հոկտ. 22, ի կեդր· Վարժարան Ղալաթիոյ, ժամը 7ին, ի նիստ ընդհանուր ժողովոյ Վարժապետական Միութեան, դիւանին կողմէն ներկայանալի կանոնագրութեան ծրագրի մի քննութեամբն ու վաւերացմամբ զբաղելու և միութեան գործադիր մարմինն ընտրելու համար։

19 հոկտ. 78 Դիւան Վարժապետական Միութեան

Կ. Պոլիս

Բ. Ատենադպիր	Ա. Ատենապետ
Պ. Գալըսլճեան	Ռ. Պէհսլէռեան

. . . Խմբագիր

Կը խնդրեմք որ հետեւեալ ազդը Ձեր պատուական լրագրոյն մէջ հրատարակելու չնորհն ընէք։

Ա Զ Դ

Գում-Գաբուի Պէղճեան և Լուսաւորչեան երկսեռ վարժարանաց համար կարող և փորձառու տեսչի մը պէտքն ունենալով Թաղ. Խորհուրդս, կը հրաւիրուին ամէն անոնք որք կամին և կարող են այս պաշտօնը ըստ արժանւոյն վարելու, իրենց հաճութիւնը յայտնել Խորհրդոյս, վասահ լինելով կանխաւ թէ գոհացուցիչ ամսականաւ մը պիտի վարձատրուին։

18 հոկտեմ. 1878 Ի Դիմաց
Ի թաղ. Խորհրդոյ Թաղական
Մայր-Եկեղեցւոյ Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Փ. Ատենապետ
Մ. Ց. Մելիքեան	Գ. Զարդարեան

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

	Լօնտրա, 31 հոկտ.	
Ինկլիզ գօնսոլիտի		94 9/16
Էսհամը Ռումէլի աշխատը		10 15/16
» » գրաւոնը		10 15/16
1865	Իսթիգրաղը	14 1/2
1869	»	13 3/4
1871	»	49 1/2
1873	»	11 3/4
1872 (Պոնտիւ Թրէզոր (Սէրի Ռ. Բ.)		20
Օսմանլը պանդասը		7 3/8
Ռուսիա իսթիգրաղը 1873		80 5/8
Մասրը իսթիգրաղը պիրէչիկ		56 1/4
» իսթիեազը		69 5/8

—o—

	Բարիս, 31 հոկտ.	
Ֆրանսայի Ֆոնտոսու 5 0/0		112 90
» » 3 0/0 Ամորտ.		
	Թիսմանլը	77 82 1/2
» » 3 0/0		75 20
Էսհամը Ռումէլի աշխատը		10 87 1/2
» » գաբանոը		10 95
Պօրտատան սօնրա		
65 իսթիգրաղը		72 50
69 »		71 25
73 »		58 75
Ռումէլի շէմէնտֆէր սէհիմերի		42
Օսմանլը պանդասը		461 25
Իթալեա Ֆոնտոսու		73 15
Մըսրը Ֆոնտոսու		286 25

—o—

	Բարիս (Պուլվար) 31 հոկտ.	
Ֆրանսայի Ֆոնտոսու 5 0/0		112 80
Էսհամ Ռում.		10 80

—o—

	Վիէննա, 30 հոկտ.	
Ազիո		100
Լոնտրա ուղղիրնէ գամպիալ		117 40
Ռումէլի շէմէնտֆէր		19 25

—o—

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՁԱՄԸ

Էսհ. Ռում. 19 հոկտ.	ոսկի գր.	11 35
Էսհ. Ռում. 20 հոկտ.	սակն. աչ.	11 37
Էն եիւքսէք		11 39
Էն աշաղը		11 37
Սատաթ 6 1/2 տէ		11 38
Բոմիկ 63 (Մութոն) 6 0/0 Փր.		65
» 65 (Մութոն) 6 0/0 Փր.		67
» 69 (Բինար) 6 0/0		65
» 72 (Պոնտիւթրէ զօր) 9 0/0		20
» 73 (Բինար) 6 0/0		57
Ռումէլի Շէմէնտֆէր 3 0/0		42 1/5
Բէրօր	Ֆր.	1 1/2
Հէվալէսիզ	Ֆր.	1 1/2
Ագչէ Ֆայիզի	0/0	11

—o—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹ

Բրէսի ժէնէր. 6 0/0	Լ. Օ.	4 15
Սօսի. ժէն. 6 0/0	Լ. Ս. գր. ք.	4 50
Իսթանպոլ Պանդասը	Գ. ք.	6 5
Սօսիէթէ Օթթոման	Լ. Ս. գ. ք.	3 2
Թրամվայ 5 0/0	Ղ. գ. ք	1 45
Լավրիօմ (մատէն)	գ. ք. Փր.	60

—o—

ԱԳՕՏԻ ԼԻՄԱՆԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշան	Ղրշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109 20
Ֆրանսայի այթունու	87 18
Բոլ	89 16
Գերմանիայ այթունու	51 7
Պէնեազ մէճիտիէ փարգը	6 34
Յէթալիք փարգը	20 20
Պէշիք փարգը	20 10
Պազար փարգը	78
Դարպոն գայմէսի գարիք	9 23

—o—

ԳԱՑԻՄԷՆԻՆ ՐԻԱՁԱՄԸ

Էն եիւքսէք	330
Էն աշաղը	327 20
Սատաթ 6 1/2 տէ	329 10
Իւզիւնը դայիմէ պաղրը հիսապը իւէ	50

ԻԼԱՆԱԹ

Թօրխանէյի ամիրէ ֆապրիզ ալարը իչին միւպաեասընա լիւզում կէօրիւնէն պէշ պին թանէլաթա Ինկիլիզ Նիու Գասթէլ քէօմիւրիւնիւն պիլմիւնագասա պէհէր թանէլաթօսը երկիրմի տօգուղչիլին ալթը բէնատէ թալիպի էօհտէսինտէ գալմըշ օլտուղունատան, վէ տօղսան տէօրթ սէնէսի թշրրինի էվվէլին երկիրմի պիրինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, ֆէյի մէղքիւրիւ թէնզիլ իւէ իթաեէ թափպ օլանլարըն եէվմի մէղքիւրէ գատար Թօրխանէյի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի։ 18 Թշրրինի Հվվէլ սէնէ 94

Տուպիհ ուսուլի իւզրէ տէֆթէր թութմաեա աշինա պիր զաթ, եա պանքէր վէ եա թիճարաթ եանընտա եաղճըլըգ իթմէք իսթէտիկինտէն, լիւզումի օլանլարըն, մանթպաամըզա միւրաճաաթ իլլէմէլերի։

—

Էմնիեէթլի պիր տէլիգանլը, եա պարատատա մէ եախօտ թաշրատա թահսիտարլըգ վէ եախօտ եաղճըլըգ կիպի պիր մէմուրիյէթ արամագտա օլուղունատան, լիւզումու օլանլարըն մանթպաամըզա միւրաճաաթ իլլէմէլերի։

ՕՍԿԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնիշէհիրի-բազարընատա
Ն· 41 Իբսի խանընատա

ԵԱՆՂԸՆԱ ԴԱՐԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITIH AND MERCANTIL
INSURANCE COMPANY
ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ
Նոր Լօնտրա վէ Էդինբուրկ եանընտա գիւրուլմուշ ֆապրիգանատը

		Ինկ· Լր
Ասլ սէրմայէ		2,000,000
Իհտէնտիշ սէրմայէ	250,000	
Եանընտն շիւպէսինտէն հասըլըմուշ իհթիեաթ ագճէսի	1,040,744	1,290,744
1875 տէ Սէնէսինտէ սաֆի քեարը		917,178

NORTHERN
ASSURANC COMPANY
ՆՕՐԹՀԷՐՆ
Նոր Լօնտրա եանընտա գիւրուլմուշ

		Ինկ· Լր·
Ասլ սէրմայէ		3,000,000
Իհտէնտիշ սէրմայէ	150,000	
Եանընտն շիւպէսինտէն հասըլըմուշ իհթիեաթ ագճէսի	380,000	530,000
1875 տէ Սէնէսի քեար		351,000

Ասիրվ խզա քէնատսինին, պալչատի իբի սիկուրթա գումբանեալարընընն ՊԻՐԼԻԷՇՄԻՇ ահէնթ օսու նասպ օլունմուշ-պ, եանկընն սիկուրթասը իչին չօգ գօնլայլըգար վիրմէսիր պիր հալատ պուլունպուլունու, քէնտի պիր չօգ միւլթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղչէթլու էհալիսէ իլան իտէր։

Մէղքիւր գումբանեալար, քէնտի խիլի նիզամնամէլերի մուճիպինճէ, սիկուրթաեա թութթուղլարը էսնիկլէրի ֆինէրինտէ թադսիմ իտէճէքլէր տիր, եանընն սիկուրթասը իչին վիրտիկլէրի յայլըղլար իւէ պիր չօգ իշ եաբմաեա միւդթէտիր տիրլէր։

Շիմտիկի զամար օլտուղու կիպի, յօղու վէ Գալաթա վէ Իսթանպոլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլէրտէ էպնիյէ սիկուրթա թութմաղ տըր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հազրընտա մաֆթ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Կըլավանի-խանընատա 3 նիւմէրօ մաղազասիւրաճաաթ իլլէմէլերի։

Քիւր գումբանեալարընն ահէնթ օսու
Վ· Ռ· ՍՈՒԱՆ